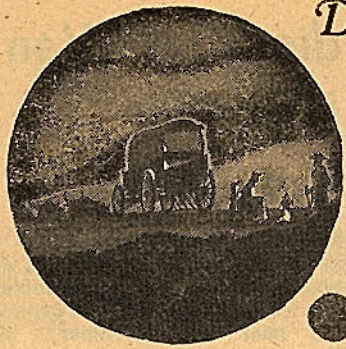

VIR DIEGENE
GEWOOND AAN
DIE BESTE
Forrer
SE WYNE

Die

VIR U VRIENDE
VIR U GASTE
EN VIR U
Forrer
SE WYNE

Kommandant-Generaal Antwoord Dr. Malan

Oorlogsverklaring Teen O.B. Volg Op Hulpaanbod van K.G.

Versoek om Skeurbevel nie Uit te Voer

In sy antwoord op die oorlogsverklaring van dr. Malan aan die Ossewabrandwag verlede week, herhaal die Kommandant-generaal sy oproep van drie jaar gelede, met die woorde: „Die man wat sê u moet kies teen-Afrikaners, is nog steeds die man wat sê u moet skeur”!

Die Kommandant-generaal verwys ook na die ironie dat hierdie oorlogsverklaring die antwoord van dr. Malan is op die O.B. se aanbod van steun in 'n moontlike verkiesing, soos deur die K.G. op 22 Junie te Maitland aangekondig is.

Die verklaring van die Kommandant-generaal lui as volg:

„Die man wat sê u moet kies teen Afrikaners, is nog steeds die man wat sê u moet skeur.”

Op 25 Julie 1944 het ons, per oggendblad, alweer 'n oorlogsverklaring van dr. Malan ontvang. Hierdie keer is die voorwendsel dat 'n pak slae wat een van sy L.V.'s ontvang het, deur die Ossewabrandwag gegee is. Dat die slane onbekende persone was en dat daar g'n bewyse van O.B.-medeplichtigheid is nie, het dr. Malan natuurlik nie teruggehou nie. Ek vra nie wie die politikus geslaan het nie, en ek vra ook nie hoekom hy geslaan is nie. Maar ek ontken dat enige mondelike of skriftelike O.B.-bevel daartoe gegee is.

Tegelykertyd wil die Ossewabrandwag dr. Malan en sy geesgenote op een feit attent maak: Waar sy oorlogsverklaring oorloop van aantygings van „onchristelikheid”, is dit dalk tyd, lankal tyd, dat hy in sy gelede en in sy nabye omgewing as leermeester moet beklemtoon dat slanery nie die enigste vorm van onchristelikheid is nie. Skinderstories, „Valse getuienis teen u naaste”, is ook onchristelik, dr. Malan! En om die vrouens en kindertjies van ons mede-Afrikaners in kampe en tronke in die steek te laat, en nie net in die steek te laat nie maar selfs die brood uit hul monde te neem deur hul enigste Noodhulpfonds te ondermyn deur vuige beswadding, is nog veel meer onchristelik. Daardie soort vroomheid het die O.B. nooit nagestreef nie.

Dis nie almal wat sê „Here, Here” wat Sy wil doen nie. Leer dit aan u omgewing, dr. Malan!

GEWOOND DAARAAN

Wat sy oorlogsverklaring betref—ons is aan sy oorlogsverklarings gewoond. Hy beveg ons al venynig vir drie jaar, onafgebroke. Drie jaar gelede is 'n

offensief fel en skielik op ons gelos, en dit was vergesels van 'n vloedgolf van skinderstories.

Hierdie keer is die oorlogsverklaring weer vol met beskuldigings teen my persoon.

Ons kan die nuwe stryd met baie meer gerustheid afwag. Ons is meer gehard, en Badoglio's raak skaars in die Ossewabrandwag. Weer stel hy Brandwagte voor 'n keuse; hulle moet of die O.B.-eed breek, of die H.N.P. bedank. Ons sê: „Laat hulle u uitskop as hulle wil, maar moenie kies nie. Die man wat u dwing om kant te kies teen Afrikaners, is die man wat u dwing om te skeur.”

Die ironie van sy hele uitbarsting is dat ons pas 'n maand gelede (te Maitland, op 22 Junie) openlik en ridderlik ons steun by 'n eventuele verkiesing aangebied het, as dr. Malan ewe openlik en ridderlik daarvoor sou vra.

Hy het ons nou sy antwoord gegee. En tegelykertyd ook sy eie politieke oordeel uitgespreek. Tensy verstandige manne in sy omgewing hom betyds kan beïnvloed — as verstandige manne in sy omgewing nog enige seggenskap het. (Get.) J. F. J. VAN RENSBURG. 26 Julie 1944.

SKITTERENDE SUKSES MET O.B.-DAG

Worcester het verlede Saterdag 'n skitterende sukses gehad met hul O.B.-dagviering. Die Basaar alleen het £116 opgelewer, en na verwag word sal die insameling hierdie jaar op £250 te staan kom—vergeleke met £170 verlede jaar. Dit is bykans 'n verdubbeling. Genl. M. F. Smith het die funksie geopen.

Ossewabrandwag se Stigting Was Bele vir 8 Augustus 1917

Wou Politieke Party Eers 'n Kans Gee

● Die Ossewabrandwag se ontstaan word gekoppel aan 8 Augustus omdat dit die dag is waarop die ossewatrek in 1938 begin het en wat aanleiding gegee het tot die stigting van die Ossewabrandwag. Dit was totsover die enigste grond vir ons viering van 8 Augustus. Op hierdie dag kom ons kommando's byeën om in een groot poging hul organisasie van sy nodige strydmiddele te voorsien.

● Hierdie geskiedkundige datum gaan egter verder terug as 1938. Dit sou die werklike stigtingsdatum van die republikeinse volksbeweging gewees het, was dit nie vir die ingryping van die politieke party nie. In Julie 1917, dus 37 jaar gelede, is daar 'n groot republikeinse vergadering te Philippolis in die Vrystaat gehou. Op daardie vergadering was lede van alle partye teenwoordig, en daar is besluit om 'n republikeinse volksbeweging te stig wat uit alle republikeinse Afrikaners sou bestaan ongeag hul partyverband. Die stigtingsvergadering is belê vir 8 Augustus in Bloemfontein, en die bestuur wat daarmee belas was, het o.a. ook drie lede van die Suid-Afrikaanse Party bevat.

● Die stigting het egter nooit plaasgevind nie, want die Nasionale Partyleiding het 'n manifest uitgereik waarin lede van die Party versoek is om niks te doen wat aanstoet aan die Engelse burgers sou gee nie, en om nie met 'n beweging voort te gaan wat die Party sou verswak nie. Die gevolg was dat daar op 8 Augustus 1917 nie 'n Ossewabrandwag gestig is nie. Die volk het besluit om die politieke party nog 'n kans te gee.

● Meer as twintig jaar later het wyle

genl. Hertzog, wat sy bes gedoen het om die Afrikaner langs die weg van partypolitiek te red, verklaar dat daar langs hierdie weg geen redding lê nie. Hy het met bitterheid gepraat van die „partykramer” uit eie volk op soek na eie belang en eie eer binne eie party. „Die oorheersing en uitbuiting van die politieke party deur selfsoekers, is vandag die mees skroeiende skandaal in die lewe van die Suid-Afrikaanse partypolitiek.” So het genl. Hertzog kort voor sy dood geskryf.

● Die partypolitiek het sy kans gehad, en die Ossewabrandwag, wat die uur van sy geboorte uitgestel het van 8 Augustus 1917 tot 8 Augustus 1938, staan vandag daar as die plaasvervanger van die ou stelsel wat misluk het.

● Op 8 Augustus gaan ons ons verjaardag herdenk en ons beweging sterk met die fondse wat hy broodnodig het in sy stryd teen kapitalisme en kommunisme.

8 AUGUSTUS 1944

Onderstaande verklaring is van die K.G. ontvang:

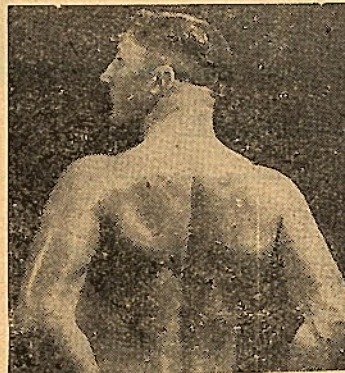
Dit is heeltemal duidelik dat dr. Malan en sy pers se aanvalle op die O.B. en sy poging om die Beweging verantwoordelik te hou vir die aanranding op mnr. Mentz in Johannesburg, gemik is op die sabotasie van ons Uniale 8 Augustusviering. Die eniste antwoord is: „Skouer aan die wiel en ignoreer die vyandige geskreue!”

(Get.) J. F. J. van Rensburg.

„Man, Weet Jy Dan Nie . . . . ?”

Geruime tyd reeds is daar 'n georganiseerde skinderveldtog aan die gang teen die O.B.-Noodhulpfonds. Uit Natal het die Gebiedsteier keer op keer melding daarvan gemaak. So skryf hy onder datum 30 Junie 1944 as volg: „Ek weier om enige tjek te ontvang tensy dit uitgemaak is aan O.B.-Noodhulpfonds en moet ook gekruis wees—dit is vir die betrokke kommandant afdoende bewys dat die geld nie kan verdwaal by Gebiedskantoor nie, SOOS SO DIKWELS GESÊ WORD DEUR ONS H.N.P.-VRIENDE!”

In 'n ander brief verwys genl. Pienaar ook na sy noukeurige voorsorgmaatreëls en sê: „Elke tjek word uitgemaak aan Sekr. O.B.-Noodhulpfonds en gekruis na my gestuur sodat ek kan boekhou van Noodhulpgelde uit die gebied, en direk aan hulle gestuur. Ek kry die kwitansie, die kommando die getrekte tjek; dus is my kommandante die beste bewyse VIR H.N.P.-SKINDERY SOOS B.V.: „MAN, WEET JY DAN NIE ALLE NOODHULP EINDIG BY TOS PIENAAR HIER IN NATAL NIE ?” Dieselfde stories is ook in Transvaal versprei.

JOHAN HEFER

- Dit is oorspronklik, volledig, modern en pragtig geïllustreerd.
- U onderdom of ambag is geen hindernis nie.
- Geniet die lewe deur gesond en sterk te wees.
- Baie Springbok-atlete en Kampioen Sportmanne in die land is Hefer-leerlinge.

Skryf om besonderhede aan:

JOHAN HEFER — Posbus 8809 — JOHANNESBURG.

Stuur my asseblief, sonder verpligting, volle besonderhede omtrent u kursus.

Naam .....

Adres .....

BINNE 10 DAE

NADAT U MET MY KURSUS BEGIN HET, SAL EK BEWYS LEWER OM 'N NUWE MAN VAN U TE MAAK OF

U FOOIE TERUG TE BETAAL.

- Geen ander kursus kan u hierdie waarborg gee nie.
- 15 jaar se ondervinding en studie van die menslike liggaam stel my in staat om u die beste afrigting per pos te gee.
- Hierdie kursus is die beste en goedkoopste (vir sy hoë gehalte) in die wêreld.

„Die daad is alles,
niks die roem...“
— GOETHE.

Wil u 'n medeboumeester
word van die grootste eko-
nomiese Volksmonument in
ons land?

Raadpleeg

ASOKOR BPK.

Posbus 402, BLOEMFONTEIN.

Die Laaste Paar Items
In Eeufesaandenkings

Bestel Nou !!!

SLEUTELKETTINGS

1/6

Posgeld 2d.

FAKKELLOPPENNINGS

2/6, Egte Silwer 30/-

Posgeld 4d.

EEUFFESMEDALJES

1/-

Posgeld 2d.

Ons is volledige
MANS-, DAMES-, SEUNS-
UITRUSTERS en SNYERS.

Uniewinkel

Kerkstraat 275, PRETORIA.

Takke:
KAAPSTAD, JOHANNESBURG, BENONI,
VEREENIGING.

**Neem Brood Uit die Mond Van
Vaderlose Kindertjies**

Genl. Smith Betig Party-politici

„Laat my dr. Malan en die Cape Times, wat in bondgenootskap verenig die Ossewabrandwag aanval, ook diegene wat hulle as handlangers daarvoor laat gebruik en die lede van die Transvaalse Sinode van die Nederduits Hervormde of Gereformeerde Kerk, wat ook 'n woordjie mee te praat gehad het in verband met die Mentz-episode, aan 'n paar feite herinner,“ skryf genl. J. A. Smith, Adjunk-K.G., na aanleiding van die nuwe oorlogsverklaring van dr. Malan.

Die Ossewabrandwag het nog steeds na Volkseenheid gestrewe en nooit vebendes georganiseer of aangemoedig om ander wat nie aan die O.B. behoort aan te val nie. Ek wil die Cape Times herinner aan sy geesgenote wat bloedige straattonele veroorsaak het, nl. hul aanval op die Transvaler- en die Vaderland-geboue in Johannesburg en hoe hulle Afrikaners in die stede vermink geslaan het. Ook aan die gespuis — ook geesgenote van die Cape Times — wat Die Burger-gebou aangeval het en afgeweer is deur die Ossewabrandwag.

Vir dr. Malan wil ek herinner aan die Klerksdorp-geval, waar een van sy L.V.'s 'n menigte partygenote gelei het in 'n stormloop en bloedvergieting en waar hy inderdaad voor die hof gedaag en beboet is vir sy gedrag. Dit is 'n ou verskynsel op Party-vergaderings dat mense aangevuur word deur haatdraende partygenote om mekaar stukkend te slaan en dr. Malan was baie keer die glimlaggende getuie van sulke taferiele!

Nog hy, nog die Cape Times het ooit ná sulke gebeurtenisse gepleit vir die uitdelging deur die owerheid, 'n gewetenlose owerheid, soos wat ons tans het, van sulke partyskappe of om op te tree teen hulle.

In dierdie geval waar manne mekaar uitgelooi het en 'n partygenoot die slagoffer was van 'n loesing, word ten hemel geskree vir verdere vervolging en onderdrukking van die Ossewabrandwag, asof hy dit gedoen het.

Ons weet nie of die manne wat mnr. Mentz geslaan het, reg gehad het in hul beskuldiging dat hy die Noodhulpfonds afbreuk sou berokken het nie. Hy, altans, verklaar dat hulle hom daarvan beskuldig het en dat dit die rede is waarom hulle hom mishandel het. Miskien is dit nie hy nie, maar ander partygenote van dr. Malan loop

rond en steek kwaad teen die O.B.-Noodhulpfonds, waardeur hulle brood uit die mond van afhanklike kindertjies, wie se vaders in die konsentrasiekampe sit, neem. Hierdie mense doen dit waarskynlik in navolging van die Nasionale Pers se beleid, waarvan dr. Malan direkteur is, wat weer om betaalde advertensies aan te neem vir die Noodhulpfonds en daardeur ondersteuning daadwerklik probeer onderdruk.

Lede van die bogenoemde Sinode wat nie die oorsaak van die slanery op voorstel van ds. Stander ook wou afkeur nie, wil ek aan die volgende herinner: Nog in die geval van die Klerksdorp-episode, nog in enige geval waar mense onderling baklei het, maar nog minder in die geval waar dr. Malan die volk verskeur deur sy optrede, het hulle ooit 'n woord van waarskuwing laat hoor. Hierdie selfde lede van die Sinode behoort te weet dat hul Moderatuur ds. Stander gedwarsboom het in sy werk vir die insameling van fondse vir die Noodhulpfonds. Hulle het ni. aan hom meegedeel dat as hy sy bediening tydelik neerlê om gelde vir die Noodhulpfonds in te samel, hy sy status as predikant sou verbeur. Nou weer weier hulle 'n voorstel van ds. Stander wat hom uitspreek teen die oorsake van die onderlinge stryd en onverdraagsaamheid, wat veroorsaak word en aanleiding gee tot sulke betreurenswaardige episodes as waarvoor nou gekla word.

Ons keur beide oorsaak en gevolge af soos ds. Stander dit reeds deur sy voorstel in die Sinode probeer doen het.

Dr. Malan het 'n beroep op ander Afrikaners gedoen om die stryd teen die Ossewabrandwag, sy mede-Afrikaners, aan te knoop en sodanig en op so 'n wyse dat die stryd „kort, van duur en beslissend“ moet wees. As dit Christelik is, dan is ook die aanranding op mnr. Mentz gepleeg Christelik, ten minste minder onchristelik, want hier geld dit een persoon en in die ander gevalle die ganse volk, in stryd en tweedrag en in transe, tot onderlinge onverdraagsaamheid en vervolging aangespoor deur dr. Malan en sy pers, soos Die Burger se hoofartikel van 27 Julie weer getuig.

(Get.) J. A. SMITH.

**HELDE GEHULDIG OP
LICHTENBURG**

In April 1943 is onder die aandaag van 'n O.B.-offisier gebring dat daar 'n verwaarloosde graf van sewe Burgers wat in die Tweede Vryheidsoorlog gesneuwel het, op Gruisfontein lê. Dadelik is die graf deur Boereuseuns en -dogters skoon geskoffel en die klippe weer reggepak. Daar is toe 'n kommissie van vier O.B.-lede benoem om in die openbaar leiding te neem. In samewerking met die publiek en S.A.V.-Federasie, Lichtenburg, is op 10 Junie ll. 'n pragtige monument ont-hul ter ere van die sewe helde.

Ds. A. Postma van die Geref. Kerk Ventersdorp, het op 'n passende wyse die Godsdienst waargeneem. Sen. S. Alberts, gewese Kommandant van die gesneuweldes, en ander oudstryders het die verloop van die slag geskets en hulle waardering vir die werk, wat gedoen is, uitgespreek.

'n Ossewa het gedien as verhoog vir die sprekers en 'n koor van die Welgevonde-skoolkinders het die verrigtinge opgeluister deur die sing van „Gedenk“ en „Slaap rustig dapper helde“.

Verskeie kranses is gelê, waaronder 'n krans deur die O.B.-Vroue- en Manskommando's van Lichtenburg asook 'n krans namens die Geref. Kerk Lichtenburg.

PLUIMVEE
Die Beste Firma om u PLUIMVEE, EIERS en ander PRODUKTE aan te stuur is:
C. M. ELOFF EN KIE.
(Edms.) Beperk
MOREMARK (Posbus 7185) NEWTON

G. A. FICHARDT, Beperk
(Lid Afrikaanse Handelinstituut)
**MASJINERIE, YSTERWARE,
PRODUKTEHANDELAARS**
Foon 700 Opperig 1848
BLOEMFONTEIN

GILFILLAN en STROH
Die 100% Afrikaanse Fletsbandel.
Ons spesialiseer in fietsreparasies; Koop en verkoop van gebruikte fietse; Handel met nuwe fietse en fietsonderdele.
Ons waarborg alle werk.
KERKSTRAAT 57B - - POTCHEFSTROOM.

AS U 'N PLAAS OF HUIS WIL KOOP OF VERKOOP, raadpleeg eers
PRAEDIUM AGENTSKAP
Algemene, Boedel, Elendoms, Assuransie en Finansiële Agente.
Zimansgebou 9-10, H/v. Mark- en Harrisonstr., Posbus 6072, Johannesburg.

WIL U 'N ORDENTLIKE PAK KLERE LAAT MAAK?
Besoek dan
RAUTENBACH'S
DIE DAMES EN MANS KLEREMAKERS
Voortrekkeergebou 301 (Derdevloer)
Foon: 229535. JOHANNESBURG.

W. VOIGT (Eiens.) Ppk.
Fabrikante van
**Kelder- en Besproeiings-
masjinerie.**
Bus 10, .. HUGENOOT, K.P.

ONDERSTEUN!!!!
Poskantoor Haarkappers
Kerkstraat 173 - - - - - PRETORIA
vir
DAMES en MANS
Elkeenar: NEEF HENDRIK VAN DER WALT

EIERS VOLOP
As u JAMOL Lèmeel gebruik.
Hoenders is gesond en lewendig
Oortuig uself.
VOEG U EIE MIELIEMEEL BY.
25/- per sak van 150 pond.
Kontant of K.B.A.
JOHAN MOLLER
Foon 9. AMERSFOORT. Posbus 27.

Die
GOEIE OUE TYD!
KOM
EN HULLE KOM MET
GEWELD!

Geselskap:
PIERRE DE WET
ANNA NEETHLING-POHL
PAULA STYGER
GERT VAN DEN BERGH
JAN CRONJÉ

Sien asseblief plaaslike aankondigings.

VAN ZYLS

MANS-, SEUNS- EN SPORTUITRUSTERS.

BESOEK ONS VIR AL U BENODIGHEDE. ..

DIE PAARL

OOK TE PORTERVILLE.

U MOET DIT LEES!

„'N VOLK OP TREK“

of

**'N KORT GESKIEDENIS VAN DIE ONTSTAAN VAN
DIE OSSEWABRANDWAG.**

Geskryf in opdrag van die Groot Raad deur

PROF. DR. A. J. H. VAN DER WALT,

(Sekretaris van die Groot Raad)

In die 137 bladsye van hierdie boek vind u die feite omtrent die pynlike broederstryd wat teen die O.B. ontketen is en hoe ons Volksbeweging dit oorleef het.

Prys 3/3 posvry.

Oplaag beperk. Bestel dadelik van:

PUBLICITÉ HANDELSREKLAMEDIENS (EDMS.) BEPERK,
JOHANNESBURG.

Posbus 4892,

'n "Nuwe" Oorsaak

Die stryd teen die Ossewabrandwag het weereens ontvlam. Dr. Malan het dit raadsaam geag om alle lede op te roep om die organisasie te bedank waaraan hulle vyf jaar lank gearbei het en waarbinne hulle die lotsgemeenskap geveek het van een vir almal en almal vir een. Dr. Malan het dit raadsaam geag vir sy party om die Ossewabrandwag weer aan te val op die oomblik wanneer ons volk juis hierdie organisasie die nodigste gaan hê in sy stryd om selfbehoud teen 'n vloedgolf van kommunisme. Is dit blote toeval dat hierdie oproep van die partypolitieke leier juis volg op Die O.B. se beroep op alle liggende om 'n verenigde front te sluit teen die Bolsjewistiese gevaar? Is dit blote toeval dat hierdie aanslag van dr. Malan juis kom op die oomblik wanneer alle Engelse blaaië in paniek verkeer oor die vordering wat die Ossewabrandwag onder die werkers maak in sy stryd teen die kommunistiese bedreiging? En wanneer lede van dr. Malan se Party weer by tientalle by die O.B. begin aansluit?

Presies drie jaar gelede het dr. Malan die volk opgeroep tot onderlinge uitwissing op 'n tydskop toe dit vir elkeen duidelik geword het dat die Ossewabrandwag soos 'n magneet alle volkskragte tot hom trek en die party waarvan dr. Malan die leier was, besig was om 'n natuurlike dood te sterf. Toe is die Ossewabrandwag die verwyte gedoen dat hy 'n politieke organisasie geword het en daardeur die heilige terrein van dr. Malan se party betree. Die Transvaalse leier van die H.N.P., adv. J. G. Strydom, het in 'n oomblik van openhartigheid volgens sy eie koerant die rede vir die stryd as volg gegee: „Die gedagte is stelselmatig verkondig dat dit die O.B. is wat die republiek en die verlossing van die Afrikanerdom sal bring. As die O.B. nou die republiek gaan bring, wat bly dan vir die Party oor?” (Die Transvaal, 3 Nov. 1941.)

BANG VIR EENHEID

Net soos tans, is die stryd toe ook begin kort nadat met medewerking van die Ossewabrandwag 'n poging aangewend is om alle kragte binne 'n sogenaamde eenheidskomitee te verenig. Dr. Malan het later geweier om hierdie komitee se verrigtings by te woon, want dit het duidelik geword dat hierdie eenheidsfront nie bevorderlik was nie vir die behoud van 'n politieke party wat sy geïsoleerde bestaan alleen kan bevorder in 'n dampkring van verdagmaking en broedertwis. Neem broedertwis weg en vervang dit deur volkseenheid soos indertyd deur die Ossewatrek gebring, en die hongerdood staar 'n politieke party in die oë, want 'n party is gebaseer op volksverdeelheid. Bring volkseenheid, en jy neem die fondament weg van die politieke party. Die leiers van 'n party verlang alleen eenheid as daardie eenheid binne hul eie party bewerkstellig kan word. En as 'n ander organisasie dreig om die hele volk te verenig deur die uitkakeling van twis en tweedrag, moet daardie organisasie dood, of die party sterf.

Dit was die motief vir die stryd drie jaar gelede: die magontploffing van die Ossewabrandwag en die eenheidsbeweging onder die volk.

Nadat die Ossewabrandwag die oorlog aangesê is en dr. Malan 'n beroep op die volk gedoen het om die stryd „kort en beslissend” te maak, is daar baie redes vir die stap aangevoer. Dr. Van Rensburg sou toe met Smuts geskakel het, want geen O.B. sou dan meer geïnterneer word nie. Ook sou dr. Van Rensburg met Hitler skakel en nasionaal-sosialisme wil invoer en sou hy 'n rebellie — 'n onafrikaanse daad — teen Smuts wil organiseer. Dit is aan die volk voorgehou as redes vir die stryd. Vandag weet die volk dat hierdie dinge pampoenspoke was waargester die werklike motief van partypolitieke jaloesie verberg moes word.

WEER SO

Dat ons nou 'n tweede oorlogsverklaring kry juis op die tydskop dat die Ossewabrandwag weer dreig om die hele volk tot hom te trek, veral in die werkersgeledere, en juis op die tydskop

wanneer daar van hom 'n beroep uitgaan tot 'n eenheidsfront teen buitelandse gevare, onderstreep slegs verder die aaklige motief waarvan ons volk slagoffer geword het op 'n oomblik wanneer sy lot in die weegskaal hang. Die dekmantel hierdie keer is nie meer „politieke terrein” wat die O.B. sou betree nie, want ons mense bely openlik dat hulle daardie terrein betree en wil betree. Nou is die groot oorsaak 'n pakslae wat 'n politikus van 'n paar individue ontvang het. Ons volk sou dan nou uitgelewer wees aan 'n onafrikaanse gees van geweldpleging. As geweldpleging egter die oorsaak vir die stryd moet wees, dan sou 'n mens verwag dat dr. Malan sy party sou ontbind het toe twee van sy parlementlede gehelp het om 'n Minister van die verhoog te „ontvoer” en sy oë toe te slaan. Dan sou mens verwag het dat dr. Malan die „gewelddadigheid” kort gelede in Wakkerstroom sou veroordeel het toe sy politieke agente die een vergadering na die ander opgebreek en vuishoue hot en haar uitgedeel het. In plaas daarvan egter het sy koerante met dubbelkolom-opskrifte gespog dat hul mense 'n Minister ses uur lank beliet het om te praat en dat die vergadering met geweld opgebreek is. Sou die feit dat in die een geval 'n lid van die Verenigde Party met geweld begroet en in die ander geval 'n lid van die H.N.P. te lyf gegaan word, al die wêreld se verskil maak? Of sou die feit dat in die een geval dit ondersteuners van dr. Malan is en in die ander geval moontlik ondersteuners van die Ossewabrandwag kan wees wat geweld gepleeg het, die grote verskil maak dat die volk tot nuwe stryd opgeroep moet word?

Ons glo nie dis nodig vir die Ossewabrandwag om hierdie nuwe oorlogsverklaring ernstig op te neem nie. Drie jaar gelede, toe ons baie swakker gestaan het as nou, kon die swaarste aanvalle van die politici ons nie vernietig nie. Watter hoop het hulle vandag nadat ons die spijt van die republikeinse stryd afgebyt en alleen die versorging waargeneem het van die slagoffers in daardie stryd? Ja, nie net alléén nie, maar selfs ten spyte van boikot en 'n lasterveldtog teen ons Noodhulpfonds van hulle kant?

Omdat Hy Kans Sien

Soos meermale het Die Burger in sy gretigheid om die beslissende hou te slaan ook nou weer die kat uit die sak laat glip. Die motief vir die nuwe oorlogsverklaring van dr. Malan is nie om gewelddadigheid teen te gaan nie, want teen geweld het hy nog nooit enige beginselbeswaar gehad nie. As hy dit gehad het, sou hy die volk daarteen gewaarsku het toe sy ondersteuners vergadering na vergadering met geweld opgebreek het; sou hy gewaarsku het toe jong manne 'n Lamont geteeren-veer het; sou hy gewaarsku het toe daar in 1922 oorgegaan is tot 'n gewelddadige staking aan die Rand, en sou hy gewaarsku het toe daar in 1914 mense opgeroep is om te rebelleer. In plaas daarvan beroem hy hom daarop dat hy 'n simpatiseerder was van manne wat indertyd die geweld gepleeg het. Daardie manne word vandag as geskiedenismakers deur die volk geëer en so trots is dr. Malan op hul dade dat hy 'n paar jaar gelede met gretigheid op die motor van 'n Rebelle-generaal wou ry — en sou gery het, was dit nie dat iemand die motor se wiele voor die tyd ontvoer het nie.

„DUITSLAND”

Dr. Malan het dus nie nodig gehad om te wag tot 25 Julie 1944 om die volk teen geweld te waarsku nie. Maar nou kom Die Burger in sy hoofartikel van 27 Julie met die hele sak patats te voorskyn. Daarvolgens blyk dit glashelder dat die eintlike motief vir die nuwe oorlogsverklaring is DAT DR. MALAN DIE BUITELANDSE TOESTAND TANS BESKOU AS GUNSTIG VIR 'N FINALE POGING OM DIE OSSEWABRANDWAG TE BREEK. Hy verklaar dat die O.B. al sy hoop vir 'n republiek op Duitsland gebou het, maar nou het Duitsland verloor — so sê Die Burger — en daarom moet die volk die O.B. nou los en na die H.N.P. gaan, wat, blykens Die Burger, baie bang was vir 'n republiek wat Duitsland ons present sou gee

'n Oorsig van die Huidige Militêre Posisie in Europa.

(DEUR PROF. J. A. WIID.)

Die militêre posisie aan die verskillende Europese oorlogsfronte het gedurende die laaste vier weke ten nadele van die Duitsers ontwikkel. Aan die Normandiese invalfront het die Amerikaners en Britte nie alleen daarin geslaag om hul kushoof te handhaaf nie maar ook om dit verder uit te bou. Niemand sal met reg kan beweer dat die inval volgens Brits-Amerikaanse program of die afweer volgens Duits program plaasgevind het nie. Die waarheid is dat die Engel-Saksers daarin geslaag het om in Frankryk te land en dat hulle vandag in die posisie is om mense en materiaal in groot hoeveelhede hier in die geveg te stoot. Die waarheid is ook dat die Duitsers hier in Frankryk die hardnekkigste weerstand bied, dat die verliese aan mense en materiaal vir albei kante, vir die invallers waarskynlik hoër as vir die verdedigers, swaar is. Dit staan ook vas dat daar van 'n algemene Franse opstand teen die Duitsers nog geen sprake is nie en dat Cherbourg, wat deur die Duitsers onbruikbaar gemaak is, geen voldoende voorsieningshawe vir groot Geallieerde strydmasjins in Frankryk sal uitmaak nie as die herfstorms oor 'n paar maande aan die kanaalkus losbars, selfs al word hierdie hawe intussen volkome herstel. Dit lê dus voor die hand dat die Geallieerdes nie alleen hul kushoof in Frankryk sal probeer versterk en vergroot nie, maar dat hulle ook kragdadige pogings sal awend om nuwe Franse voorsieningshaves in hul besit te kry.

Wat die Italiaanse front betref, kan die Geallieerdes ook hier op vordering en suksesse aanspraak maak. Dit staan egter vas dat die Italiaanse front nooit meer as van sekondêre betekenis kan wees nie, dat die Geallieerdes nog oor die Apennynse bergreeks moet kom en dat die Brenner (die Alpe) vandag veel minder in Engel-Saksiese voorspellings voorkom as 'n jaar gelede.

Die Russiese Front

Veel indrukwekkender as die Engel-Saksiese offensief in Frankryk en Italië is die Bolsjewistiese vordering aan die oostelike front. Tussen die Karpatgebergtes en die Baltiese see het die Russe gedurende die afgelope maand groot vooruitgang gemaak. Die Rooi leërs staan vandag voor die poorte van Warschau, die Poolse hoofstad, en gevaarlik naby die grens van Oos-Pruse. Die Russe het op verbasende wyse daarin geslaag om 'n geweldige druk op die Duitsers te handhaaf tensypte van lang verbindingslyne oor 'n terrein wat met die verwoesting van die oorlog kennis gemaak het.

Die geweldige kragontwikkeling wat die Rooi leërs sedert die end van 1942 (Stalingrad) aan die dag gelê het, het

„omdat”, aldus Die Burger, „dit nou wel nie 'n republiek sou gewees het soos die groot meerderheid van hul volk dit begeer nie, maar 'n staat waarin die burger minder seggenskap sou gehad het as die brandwag in die O.B.” Dit pas Die Burger natuurlik nie nou om te verwys na dr. Malan se beroep op Hitler 'n paar jaar gelede om ons so 'n republiek te gee nie!

Dr. Malan se hoofmotief was nog altyd om die Ossewabrandwag dood te maak sodat nie hy nie, maar sy party die republiek kan bring, soos adv. Strydom erken het. Hy moes sy openlike stryd staak omdat die Ossewabrandwag te sterk was en die volk dit nie goedgekeur het nie. Nou lyk dit vir hom of die tyd ryp is vir 'n nuwe offensief teen die O.B. omdat Duitsland „die oorlog klaar verloor het”. Hy vergeet egter dat hy 'n paar jaar gelede op Graafwater voorspel het dat „Engeland die oorlog klaar verloor het,” en dat hy daarna 'n beroep op Hitler gedoen het om hom die republiek te gee. Hy kan welig weer verkeerd wees in sy oordeel.

As Duitsland die oorlog verloor, is Europa kommunisties soos Italië dit vandag reeds is. Geen demokratiese party kan die kommunisme keer nie. As dr. Malan sou slaag om die O.B. te vernietig, sal nie hy in Suid-Afrika regeer nie, maar die kommunistiese Jodedom.

tot allerlei bespieëlinge aanleiding gee. Is die Russe wat gedurende die jare 1941 en 1942 so geweldig deur die Duitsers geslaan is, werklik so sterk soos hul suksesse sedert daardie tyd skyn aan te dui of het die Duitsers intussen hul ou strydgees en vegmoraal verloor? Waarom trek die Duitsers sedert Stalingrad, sonder om 'n tweede Stalingrad te ly, nog altyd terug voor die Russe terwyl hulle in Italië en Frankryk tog hardnekkige weerstand bied? Is die Russiese Kolos miskien soveel sterker as sy Westerse bondgenote en indien dit so is, wat dan omtrent die sogenaamde Europese mags ewewig na hierdie oorlog? Bestaan daar miskien een of ander geheimsinnige verstandhouding tussen Russe en Duitsers, soos sommige mense beweer?

Vir die Duitsers staan die Wysers van die Horlosie op 11.15

Hoe die leek ook al oor hierdie dinge skryf en dink waaroor hy tog nie die nodige informasie beskik nie, staan dit vas dat grootmoondhede se doen en late voorgeskryf word deur eie belange en nie deur die belange van bondgenote nie. Ook staan dit vas dat die oorlog vir die Duitsers, hoofsaaklik as gevolg van die Russiese mag, 'n kritieke stadium bereik het. Hoewel daar op die oomblik nog geen vyand op Duitse bodem staan nie, sal Hitler se leërs binne die volgende paar maande iets meer moet doen as vreemde gebied prygee teneinde iets veel ergers as 'n tweede Versailles te vermy. Vir die Duitsers staan die wysers van die horlosie op 11.55. Dit weet die Duitsers net so goed as hul vyande.

Toe daar onlangs 'n mislukte aanslag op die lewe van Adolf Hitler gemaak is, het Reuter welsprekend geword oor die inwendige verdeeldheid wat nou eindelijk in Duitsland sou ingetree het. Die diagnose was dan ook somaar dadelik: inwendige kanker. Toe hierdie sensasionele nuus, wat wel daarin geslaag het om aandele op die beurse van Nu-York en Londen tot nuwe hoogtes te laat styg en kolomme van ons koerante in hierdie tyd van papierskaarste, in beslag te neem, 'n paar dae oud was en 'n meer nugtere diagnose die aanwesigheid van 'n paar slegte tandvangelstel het, was dit dan ook uit met hierdie storie van inwendige verdeeldheid.

Nugter mense behoort dan ook met die moontlikheid rekening te hou dat nog baie water in die see sal loop voor die horlosie 12-uur sal slaan vir 'n land wat sy inwendige eenheid kan handhaaf en rewolusionêre uitvindings soos vliegende bomme oor die Kanaal stuur.

OSSEWABRANDWAG - DAG

Ossewabrandwagdag sal feestelk gevier word in Gebied „A”, op die volgende plekke. Waar die plek en tyd nie aangegee word nie, sal dit plaaslik bekend gemaak word.

4 AUGUSTUS: ROBERTSON.

5 AUGUSTUS: RAWSONVILLE. Plaas Kilphoutkloof, 10 v.m.

MALMESBURY, STADSAAI. UPINGTON.

7 AUGUSTUS

CLANWILLIAM, Plaas Seekoelvel.

8 AUGUSTUS

WORCESTER, Voortrekkersaal, 7.30 n.m.

11 AUGUSTUS:

PAARL, Stadsaal, 3.30 n.m.

12 AUGUSTUS:

KAAPSTAD, Hofmeyersaal, 7.30 n.m.

STELLENBOSCH.

BREERIVIER, Plaas Af en Toe, 2 n.m.

BARRYDALE.

15 AUGUSTUS:

GEORGE.

DOEN U FLIG en VERSEKER DIE TOEKOMS.

Werkers Het Helledood Gestert In Stryd Teen Volksvyand Parlement-Stelsel Kapitalis se Wapen

„Die stryd van die Afrikaner moet op die Rand gewen word,” het dr. Piet Meyer, waarnemende Arbeidsleier van die O.B., verklaar toe hy Dinsdagmôre, 7 Julie, voor die vroue-offisiere van die Rand opgetree het. „Die Rand sal die toekoms van Suid-Afrika beslis. As ons die Rand wen vir ons volk, dan het ons volk klaar gewen.

„Dit is ons, wat hier op die Rand woon wat die stryd moet wen. U wat die vroue, moeders en dogters is van Afrikaners wat van die platteland af ingetrek het stad toe en wat vandag die loonslawe van Jode en Engelse geword het, u moet die stryd help wen. Ons as Afrikaners moet nie net werkers wees nie,—ons moet die stad regeer en die bedrywe besit. Dan het ons as werkers werklik die stryd gewen.” Hierdie stryd sal die Ossewabrandwag moet veg. Hy sal weer offers moet bring, maar dit sal die laaste offers wees voor die oorwinning. Hierdie stryd sal op 'n algehele omkering moet uitloop, 'n omwenteling, ja, 'n rewolusie. En hierdie sosiale rewolusie gaan die werkers wen.

As mens om jou heen kyk in die stad, sien jy net die uiterlike tekens van vreemde kapitalistiese heerskappy. Die vraag kan gestel word of die werker dan teen hierdie magdom van rykdom kan baklei en wen? Uit kapitalistiese standpunt benader, nee, maar uit arbeidsoogpunt beskou beslis, ja. In sy arbeid en in die innerlike krag wat arbeidsverrigting vir die arbeider bring, juis, daarin lê sy krag. Die arbeider is inherent sterk.

SOLANK

Die man wat nooit werk nie, maar wat net die geld in sy broeksak rondklink, word pap en in alle opsigte niks wêrd. Solank as wat hierdie geldsak die regering van die land kan beheer deur middel van die parlementêre stelsel, is hy sterk, want dan kan hy mos die soldate en die polisie teen die werker gebruik. Maar onthou, sonder die beheer oor die regering is die kapitalis magteloos.

As die werkers dus die regering kan oorneem, wie sal dan teen hom kan staan? En hy kan dit doen deur middel van die Volksbeweging en 'n omvattende arbeidsfront, waarin elke lid

van die volk sy plek inneem as arbeider, hetsy met die hand, hetsy met die brein. Die Arbeidsfront is 'n magtige deel van die Gesagstaat en juis hy is waarborg dat die Gesagstaat ook werkersrepubliek sal wees.

Ons Kommando's is reeds deel van die Arbeidsfront. In die stede rus die Arbeidsfront op die stedelike werkerskommando's. Laat ons dus uit sosialistiese oogpunt die O.B. sien as die Arbeidsfront van die Afrikanervolk en laat ons derhalwe ons kommando's so sterk as moontlik maak terwille van die Arbeidsfront.”

Genl. Meyer het verklaar dat hy aan die vroue twee aspekte wil noem wat kan dien as agtergrondbegrip van die stryd, want net soos in haar huis en familie, so het die vrou ook in die arbeidsorganisasie haar taak.

VERGETE HELDE

Eerstens moet ons ag gee, het genl. Meyer verklaar, op die feit dat ons as volk altyd die manne wat op die slagveld teen die imperialisme gesneuwel het, vereer het, maar dat ons die Afrikanerwerkers wat hul offers gebring het in die grootstad in die stryd teen die kapitalisme vergeet het. En tog is die stryd teen die imperialisme en die kapitalisme een en dieselfde stryd. Rhodes was die simbool van die eenheid van hierdie twee ewels. Ons as Afrikanervolk moet die sosialistiese stryd van die werker leer waardeer en ons moet daardie manne wie se bloed in die strate van Johannesburg gevloei het in die stryd om reg en geregtigheid teen die goddelose kapitalisme tot die heldereeks van ons volk tel. Ons mag 'n Labuschagne nie vergeet nie, wat met doodsvragting vir die soldate van Jan Smuts, wat die vrouens en die kinders van die stakers onder die koeëls gestee het, voor die Rand Club sy bors ontbloot het en uitgeroep het: „Skiet 'n man as julle moet skiet.”

Labuschagne is doodgeskiet en sy bloed het daardie môre in die straat voor die Rand Club gevloei. Hy is een van die helde van ons volk wat geval het in die stryd teen die kapitalisme.

„Laat ons in ons stryd wat voorlê, besieling put uit die dade van manne soos Labuschagne,” het genl. Meyer uitgeroep.

'n Tweede aspek waarop dr. Meyer gewys het, is die feit dat die meerderheid van ons volk vandag in die stede woon en nie langer op die platteland nie. Dis die bewys dat die toekoms van die Afrikanervolk vandag opgesluit lê in die stad, en hierdie feit moet dien as aansporing vir ons stedelike Afrikaners om die stryd nooit te verzaak nie.

Die vergadering wat baie goed bygevoel was deur die Randse vroue-offisiere, het plaasgevind onder voorsitterskap van komdte. Roscher, wat opgetree het weens die onvermydelike afwesigheid van genl. Malan.

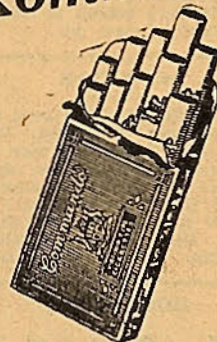
Hoofgenl. Puren het ook die vroue toegesprek, meer bepaald oor aangeleenthede ten opsigte van 8 Augustus.

Komdte. Roscher het aan genl. Meyer gesê, na sy toespraak, dat van die vrou besieling uitgaan in haar huis na haar man en kinders. „U het nie vergeefs vanmôre na ons oorgekom nie. U het die vrou weereens besiel,” het sy onder byvalsbetuiging besluit.—(Korr.)

GROND GESKENK AAN BOEREJEUG

'n Stuk grond van ongeveer drie morges is aan die Boerejeug deur mnr. W. C. Wessels, Waterloo, Vryburg, geskenk. Dit is een van die mooiste dele op die plaas en bekend as die piekniekoord van Vryburg. Baie wilgerbome asook sering- en karreebome is op die grond, en die Boerejeug het reeds lemoenboompies bestel om daar te plant. Standhoudende fonteinwater vloei deur die grond en vul ook 'n lekker swemgat. Mnr. Wessels is die vader van die Jeugkommandant aldaar, en hy het die plek gegee met die versoek dat die helfte van die opbrengs uit die grond aan die plaaslike hospitaal geskenk sal word.

Waarde
vir geld
Kommando

-sigarette

Ondersteun Ons Adverteerders!

MEUBELS

PRYSE STYG VINNIG.

KOOP NOU!

ONS HOU ALLEENLIK GOEIE KWALITEIT MEUBELS IN VOORRAAD.

Werda Meubelhandelaars
(Eiendoms.) Beperk.

Groote Kerkgebou, KAAPSTAD.
Posbus 210. Foon 2-6806.

OSSEWABRANDWAGDAG STELLENBOSCH

STADSAAL, SATERDAG 12 AUGUSTUS.

OGGEND (10 v.m. — 2 n.m.): Bazaar, Kafee, Middagete.

Formele opening 10 v.m.

Spreek: GENLE. MEV. DR. J. S. DU TOIT.

AAND (7.30 n.m. — 11 n.m.): Verskeidenheidsprogram, Musiek, Volkspede, Kafee.

Toespraak: GEBIEDSLEIER GENL. DR. F. DÛ T. VAN ZYL.

(Bring eetgereedskap saam — borde minder noodsaaklik).

ALMAL WELKOM.

O.B.-DAG-VIERING GEBIED C.

Die volgende besonderhede word bekend gemaak l.v.m. die feestelike sametrekkings wat in Gebied „C” gehou sal word om die geboortedag van die Ossewabrandwag te herdenk, sodat elke Brandwag, waar hy of sy ook mag wees, die verrigtinge kan bywoon.

DATUM:	PLEK:	SPREKER:
4 AUGUSTUS	CLOCOLAN	HOOFKOMDT. RADLOFF.
4 AUGUSTUS	ROSENDAL	HOOFKOMDT. PIEK.
5 AUGUSTUS	BLOEMFONTEIN	GENERALE MEV. C. MEYER en GEBIEDSGENL. DE JAGER.
5 AUGUSTUS	MARQUARD	HOOFKOMDT. RADLOFF.
5 AUGUSTUS	PETRUS STEYN	MNR. J. COETZEE, Potchefstroom.
5 AUGUSTUS	LINDLEY	HOOFKOMDT. PIEK.
7 AUGUSTUS	MEADOWS	GENL. J. J. SWANEPOEL.
7 AUGUSTUS	HERTZOGVILLE	GENLE. MEV. C. MEYER.
7 AUGUSTUS	FOURIESBURG	HOOFKOMDT. PIEK.
7 AUGUSTUS	FICKSBURG	GEBIEDSGENL. DE JAGER.
8 AUGUSTUS	Tussen 7 en 12 AUGUSTUS: KESTELL en CLARENS.	
8 AUGUSTUS	HARRISMITH	K.G. DR. J. F. J. VAN RENSBURG.
8 AUGUSTUS	DEWETSDORP	GENL. J. J. SWANEPOEL.
8 AUGUSTUS	BETHLEHEM	HOOFKOMDT. PIEK.
9 AUGUSTUS	VREDE	K.G. DR. J. F. J. VAN RENSBURG.
9 AUGUSTUS	FRANKFORT	K.G. DR. J. F. J. VAN RENSBURG.
10 AUGUSTUS	MEMEL	K.G. DR. J. F. J. VAN RENSBURG.
10 AUGUSTUS	VILLIERS	GENL. MEV. C. MEYER.
10 AUGUSTUS		K.G. DR. J. F. J. VAN RENSBURG.
11 AUGUSTUS	ODENDAALSRUST	GENLE. MEV. C. MEYER.
2 SEPTEMBER	KROONSTAD	GEBIEDSGENL. DE JAGER.
10 OKTOBER	CORNELIA (Dist. Vrede).	

DOEN U FLIG EN DIE TOEKOMS IS VERSEKER!!!

'N JONG AFRIKANER SKRYF AS VOLG:

„Al my suksesse skryf ek toe aan die eerste klas lesings wat u Kollege aan die verskillende Helpmekeer-studente verskaf. Ook help die dosente mens baie vorentoe op die pad van sukses.”

MEER AS 200 KURSUSSE

Die Helpmekeer is die enigste suiwer opvoedkundige Afrikaanse Korrespondensie-Kollege in Suid-Afrika.

Pos die Koepon nog vandag vir gratis besonderhede asook vir die pamflet: „'N BOODSKAP AAN U.”

DIE BESTURENDE DIREKTEUR,
Helpmekeer-Korrespondensie-Kollege,
Posbus 3512, Voortrekkergebou,
JOHANNESBURG.

Stuur my asseblief besonderhede omtrent u Korrespondensie-Kursusse.

Ek stel belang in _____

Naam _____

Adres _____

(O.B., 2 Aug. 1944)

Besturende Direkteur: Dr. H. G. Lutlig, M.A. (S.-A.), D.Litt.
et Phil. (Leiden).

HELPMEKAAR- KORRESPONDENSIE -KOLLEGE

VOORTREKKERGBOU 310, HOEKSTRAAT 18,
JOHANNESBURG

POSBUS 3512

FOON 22-3512

Geklassifiseerde Advertisies

GEBOORTE

VAN NIEKERK. — Aan mnr. en mev. H. B. van Niekerk (gebore Passano) die Strand, 'n fris O.B.-seun op 24 Julie. Albei wel. Naas God, dank aan verpleegster.

VERLOWING

SWANEPOEL — MARINCOWITZ: Hiermee wens ons, Joyce, oudste dogter van mev. en wyle mnr. G. Marincowitz, Prins Albert, en Izak, seun van mnr. en mev. A. C. Swanepoel, Ryskult, Beaufort-Wes, aan familie en vriende(inne) bekend te maak dat ons onlangs verloof geraak het.

HUWELIK

BOTHA — FOURIE: Ons twee Gert, seun van mnr. en mev. G. Botha, Welgedacht, Cradock, en Joey, dogter van mev. die weduwe E. Fourie van Milnerstraat, Queenstown, maak hiermee aan familie en vriende bekend dat ons trou (D.V.) op Maandag 7 Augustus 1944 om 2.30 n.m. in die Ned. Geref. Kerk, Queenstown. Geen kaartjies. Gelukwensings en telegramme, Gardens Hotel, Queenstown.

DOODBERIG

MYBURGH. — Oorlede in die Volkshospitaal, Kaapstad, op 19 Julie, ons geliefde swaer, Jan Myburgh, Rivier Sonderend. Ons betreur sy heengaan. Kotzé Familie, Moorreesburg.

SMIT. — Wille, my beste buurman, dit was vir my 'n vreeslike skok toe ek per telefoon moes verneem van jou heengaan. Totsiens, jy was 'n goeie buurman, ek sal jou baie mis, maar gun jou die salige rus. Ons innige medelye met die weduwe, kinders en familie. Zeeman familie, Goudmyn, Robertson.

LE ROUX. — Hoe swaar was dit vir ons om afskeid te neem, op Donderdagoggend, 20 Julie, van een van ons liefdelyke tweelingseuntjies, Karel, in die ouderdom van 10 maande en 10 dae. Sy plekkie in die wiegie is leeg maar in die Hemel gevul. Dank aan familie en vriende vir hulp en trooswoorde in die donker oomblikke. „Die Heer dra sy lammertjies na die Oorkant.“ Tot weerslens Boeta. R. en S. le Roux, broertjies en sustertjies. Goudmyn, Rawsonville.

IN MEMORIAM

STRAUSS. — Ons lê 'n kranse van innige liefde en verlange op die graf van my dierbare eggenoot en ons vader Jacob, wat op 2 Aug. 1941 verhuis het. Stil gely, geduldig gestry totdat God hom ontmoet het om nooit weer te ly. Sy verlangende eggenote, kinders en klein-kinders, Parow en Tiervlei.

GELUKWENSING

RICHTER. — Jan, hartlik geluk met jou verjaardag. Hou moed, jou mense tuis dink aan jou. Groete van jou ouers en Adrie.

O.B.-DAG-FUNKSIE

Aandag Afrikaners!! Harrismith Kommando's vier Ossewabrandwag-dag op 8 Augustus en noel alle goedgesinde Afrikaners uit. Program: 10 v.m. tot 4 n.m., jukskel, braaiwies, ens. in die Park. 4.30 n.m., Bazaar in die Stadsaal. 7.30 n.m., Publike vergadering. Hoofspreek: Dr. J. F. J. van Rensburg.

Die Manne- en Vrou-Kommando's, Kullerivier, hou 'n gesellige-Bazaar op Donderdag, 10 Augustus 1944, in die Gimnastieksaal. Toespraak sal gelewer word deur dr. Erica Theron. Verversings, groente en allerlei lekkernye sal verkrygbaar wees. Volkspele sal die verrigtinge afsluit. Almal welkom. Kom seker!!

Kommando E102, Amalia, vier op Saterdag, 5 Augustus, Ossewabrandwagdag. Mede-Afrikaners word hartlik uitgenooi. Ons wil die kerf van verlede jaar oortref.

Komdt. de Bruyn van Lydenburg, Gebied „F“, maak hiermee bekend dat Kommando F3C1, O.B.-dag op 12 Augustus vier. Almal word hartlik uitgenooi.

VAKANSIEPLAAS

Kom vir u volgende vakansie na die rustige plaas Vergenoegd, Riversdal. Goeie en vriendelike behandeling. Terme billik. Doen aansoek, mev. A. Badenhorst.

BETREKking VAKANT

BENODIG. 'n meisie om te help in 'n koshuys. Moet goed kan kook, daar haar pligte toetsig daarvoor insluit en sy miskien later self sal moet kook. Voorlopig ligte werk soos tafeldekk, kamers aan die kant maak en miskien help stryk. Ander bedienendes in huys. Aanvangsalaris f4 per maand met vrye inwoning en wasgoed. Appliseer so gou moontlik — nie later as 10 Augustus — en meld wanneer dienste aanvaar kan word. Hoof, Dewaal-Koshuis, Robertson.

DADELIK benodig. 'n betroubare huishoudster. Salaris f3 per maand. Rig aansoek met getuiskrifte en klein ingesluit aan D. Smit, Kalkfontein, P.K. Witkop, oer Jamestown.

BETREKking VAKANT

DADELIK benodig, een Duco-Sproeler en ook een Werktuigkundige vir 'n goed toegeruste garage-werkswinkel. Salaris volgens bekwaamheid. Meld kwalifikasies, salaris verlang en wanneer dienste aanvaar kan word. Roelou Barry (Edms.) Bpk., Robertson.

DRINGEND benodig, goeie huishoudster, algemene hulp in huys. Moet lief wees vir kinders. Opregte Afrikaner. Beddiene aangehou. Salaris f5 per maand en vry inwoning. Skryf aan: X.Y.Z., Republiekstraat 189, Vryheid, Natal.

PERSOONLIK

AAN Aandeelhouders van Boeresamwerk Bpk. Aangemoedig deur die ruime ondersteuning wat ek laaste jaar ontvang het met die verkiesing van Direkteure vir B.S.B., wens ek myself die jaar weer verkiesbaar te stel. Ek doen dit alleen uit belangstelling vir die saak. Wyle my vader en ek was groot aandeelhouders met die oprigting en het dit nog altyd my heilhartige ondersteuning gegee en kan iedereen vrymoediglik vra by Tak P.E. te verneem wat my bydrae is in ondersteuning. Ons vra dat u u proksee aan my sal uitmaak en voel seker dat u nie teleurgestel sal wees as ek verkies word nie. H. K. Lombard, Bedford.

AFRIKANERS van Potchefstroom ondersteun die Suid Slaghuys. Alleen die beste kwaliteit viels word verskaf. Gelewer enige deel van die dorp. Suid Slaghuys. A. P. v. Wyk.

ANNETTE-ATELJEE (Edms.) Bpk. Fotografeiese werk van enige aard. Uitmuntende diens teen billikste pryse. Steun hierdie Afrikaners: Spoorbondkas-Gebou, De Villiersstraat 15, Johannesburg. Foon 33-3738.

BOERE wil dorpenaars word, en Dorpenaars wil boere word. Nasionale Dienste, Johannesburg, bied hul dienste aan boere wat plase wil verkoop. Vir opregte en snel diens raadpleeg Nasionale Dienste, Sauergebou 18, Johannesburg. Ons het 'n magdom kopers.

Boere ondersteun die man wat nog altyd in u belang opgetree het. Stuur u wol aan mnr. P. W. Pohl, Port Elizabeth. Verteenwoordiger vir Victoria-Wes, Carnarvon, Van Wyksvlei, Vosburg, Richmond, Murraysburg en Loxton. P. W. S. Wenworth, Victoria-Wes.

DAMES en Here Haarkapper. Permanente haargolwing. Handelaar in tabak en fantasiegoedere. Agente vir die beroemde Election-horlosies. W. J. Grobbelaar, Kerkstraat 92, Potchefstroom. Foon 330.

DIE EERSTE EGTE AFRIKAANSE AF-STAERBSIGHEID.—Vendustee word enige tyd op enige plek gereel. In ons vendustie lokaal word artikels ook enige tyd uit die hand verkoop. Ons is ook Blendomsagents en verbande. Afrikaanse Nasionale Afsaers en Arentskap Maatskappy (Edms.) Bpk., Sanklam-Gebou, Pretoria. Foon 2.1360. — Posbus 516.

ONDERSTEUN 'n Afrikaner-firma, reeds 40 jaar tot u diens. Stuur u produkte, pluimvee en lewende hawe aan: H. Basson, Markagentskap, Breestraat 100, Newton.

ONTWIKKELDE wewenaar, boer, voorheen onderwyser, verlang om met 'n eg Afrikaanse dame van gesonde christelike oortuiging, te korrespondeer met die oog op nadere kennismaking. Skrywe aan Kalvinis, Posbus 1411, Kaapstad.

PLASE te koop gevra. Stuur dadelik besonderhede as u gou wil verkoop. Vir huise, plase en plote tree in verbinding met P. A. Swanepoel en Kle., Foon 33-0696, Volkskasgebou, Markstraat 76, Johannesburg.

TE KOOP GEVRA

JAKKALS-HONDE gevra. — Een jong teef, f opregte, geleerd of ongeleerd of opregte klein hondjie. Een of meer goedgeteelde geleerd of leerbare ouderdom. Stuur asseblief besonderhede aan: Neo Barnardt, Toerwater, Pos Unidondaleweg.

TE KOOP

ANGELIERPLANTE. Tentoonstelling-soorte. Pionier en Regina, f1-5-0 per 100, f8-10-0 per 1.000, vry gelewer. Vyf verskillende soorte 7/6 per dosyn, posvry. 10% van winste is vir Noodhulpfonds. J. H. Roodt, Louis Trichardt.

BESTEL dadelik dagoud kulken, Australorps en Leghorns. Ook kruis van Leghorn baan en Australorp hen. Bestellings vol tot einde Augustus. Vanaf daardie datum 3.000 per week beskikbaar teen f6 per 100. Vooruitbetaalbaar of K.B.A. H. R. Malan, P.K. Kerstfontein, Paarl. Foon 6203.

DEKRIET. — Vir die beroemde Albertina en Riversdal dekriet, doen aansoek by J. S. Badenhorst, Posbus 3, Albertina.

DIE volgende eersteklas ulesaad: Vroeë Kaap plat geel 7/6 per pond; Australiese bruin 6/6 per pond; Spaanse bruin 6/6 per pond; Kaapse geel (strooi kleur) 6/6 per pond. Koop regstreeks van die kweker en ondersteun julle mede-Afrikaner. Gert van Zooyen, Bus 41, Unidondale.

GOEIE viool, in my besit vir 35 jaar. Goeie klank en nog 'n beter een, terminante 60 jaar in gebruik. Pragtig opgepas. Eersteklas instrument. Was vir baie jare gebruik in Kaapstad se orkes. Eerste tjek vir f15 en f26 onderskeidelik kry hulle. J. M. O'Kennedy, Bus 4, Maffland.

TE KOOP

GUERNSEY-bulletjies altyd op hand. Van 4 tot 12 maande oud. Alle beeste deur my geteel is geregistreer. Stoet-bul van die beste in ons land. Bottervet van 'n baie hoë gehalte. Eienaar is lid van Guernsey-beestelers-Vereniging. Om pryse en besonderhede skryf aan: J. G. Kemp, Bus 16, Kirkwood.

KOOP u meubels by 'n mede-Afrikaner teen billike pryse. Gratis verpakking. Skryf om besonderhede. Springbok-Meubels, Spenceerweg 18, Sout Rivier.

MISSTOWWE. — Ons bied aan gemaalde Karoois teen 42/6 per ton, gelewer Unie-stasies. 50-50 mengsel teen 55/- per ton, gelewer Unie-stasies. Ganna loogas vir soutlek. Die beste soutlek teen geelisek en haarsuur teen 20/- per sak, V.O.S. ons laatstasies. Kontant met bestelling aan Nasionale Kaap Mistowwe, Posbus 27, Langlaagte, Tvl.

MEUBELS. — Besoek of skryf aan die saak waar u waarde, diens en tevredeheid kry. Petra-Meubels Bpk, Sentraalstraat 220, Pretoria. Posbus 1356. Foon 2-0104.

OPREGTE Chantenay en Nantes Wortelsaad 8/- per pond.

BESTE Australiese Bruin Uiesaad 6/- per pond, gesertifiseer. Beperte hoeveelheid. K.M.B. Posvry. J. J. Spies, Premier Saadkweker, „Rus en Vrede“, P.K. Schoemaasboek, Oudtshoorn.

Raadpleeg Benadé vir die koop en verkoop van huise, plote en plase in Bloemfontein en distrikte. Geld beskikbaar teen lae rentekoers. J. G. Benadé, Sasbankgebou, Bloemfontein.

VANS CONCRETE PRODUCTS. — Terazzo, Kombuis- en handwasbakke, baddens, sepietse tenks, plare, vloertels, voertre. Eniglets in beton. Direkteure: P. W. en P. G. van Heerden, Potgieterstraat 258, Pretoria.

WYNE

5 GELLING Muskadel-Likeur f2-12-6; anker f3-17-6. 5 gelling Rooi of Wit Muskadel-Jeripigo of Beste Ou Port f2-2-6; anker f3-2-0; 5 gelling Rooi Soet Muskadel f2; anker f2-18-6. 5 gelling Worcester Hock, Soet Sjerrie of Half-soet Muskadel f1-15-0; anker f2-11-0. Voorwaardes: Kontant of K.B.A. Wyn gelewer Bonnevalle-stasie. Vaatjies moet teruggestuur word. J. C. Jonker, Weltevrede-Wynmakery, Posbus 6, Bonnevalle, K.P.

HERHOLDT se **BOOMKWEKERIE** Posbus 680, JOHANNESBURG

Julie-Augustus Planttyd: **JUBILEUM**, ons spog „Kersfees Elberta“ 4/0 en 3/6 elk. f6-10-0 vir 50.

SHEASBY, winsgewende heuningsoet „Nuwejaar Nektarien“, geweldige draer, 3/6 elk, f6 vir 50.

SUKERBOSSIE, suikersoet verbeterde Taal-Taalpit Pawee, 3/6 en 5/- elk.

MAGNIFICA, geurige witswies taalpit, mooi onder skil, ryp end Januarie, 3/6 elk.

TAAIPIT ELBERTA, pronkstuk vir huys, boord en mark, 3/6 elk.

MAGNIFICA, geurige witswies taalpit, rooi WONDER KWEPPER, regopgroeiende boom, reusagtige vrug, 3/6 elk.

GOLDEN KING, sensasiewekkende laat uitvoer Pruim, sappige geelwies, geweldige draer, hoogste markpryse, 5/- elk, 50 of meer 3/6 elk.

C. O. SMITH, beroemde Kaliforniese geurige Perske vir warm streke, 3/6 en 5/- elk. f6-10-0 vir 50.

Hierdie is 'n paar van ons uitstaande soorte vir 1944, benevens ons beproefde vroeë tot laat soorte Perske, Appelkose, Pruime, Vye ens. Graad 1 bome, 2/6 elk, 50 of meer 2/- elk, f8 per 100, plus verpakking. Ons deskundige hulp met uitsoek van gewenste soorte versaker sukses en tevredeheid!

WINGERDSTOKKE: Sorgvuldig uitgesoek vir u klimaat, beste wit, rooi en swart tafelsoorte 12/6 en 18/6 per dosyn. Nuutste Amerikaanse, Spaans en Argentynse soorte ingesluit, 25/- vir 6, 45/- per dosyn.

ROSE: Beperte hoeveelheid nou beskikbaar, bekoorlike kleure: „ULTRA SUPER“ VERSAMELING, 25/- vir 6, 45/- per dosyn. „SUPER UITDAAG“ VERSAMELING, 18/6 vir 6, 35/- per dosyn. Verpakking 1/6.

Geharde **SIEBOME, PALMS, STRUIKE**, en **HEUNINGBOME**. Bestel sonder versuim, voorrade word vinnig opgeboek. **DEPOSITO** of **KONTANT** moet bestelling vergesel. Pryslys op aanvraag. (a)

MARKAGENTSAP VROEË MORE-MARK

KAAPSTAD

BETALING GESKIED ONMIDDELIK, WEEKLIKS, MAANDELIKS OF SOOS VERLANG.

BESTE HEERSENDE PRYSE.

MINNAAR & VAN SCHOOR

Eienaar: **GUSTAV RETIEF.**

Teliefon 2-0212.

Uitgegee deur Worslag (Edms.) Beperk, Kamer 703, Groot Kerkgebou, Adderleystraat, Kaapstad en gedruk deur Pro Ecclesia-Drukkery (Edms.) Bpk., Stellenbosch.

VERJAARDAGKETING

3 Aug.: Anna J. Olivier, Lambrechtstrif; Johannes Bester, Malmesbury.

4 Aug.: Stephanus P. Lombard, Amalia; Hendrik C. Hopkins, Stellenbosch; Willem A. Hopkins, Stellenbosch; Philip Smit, Port Elizabeth; Annemarie Barnard, Stellenbosch; Jan Marthinus du Toit, Kirkwood; Christoffel Kitchhoff, Woodstock; Johan Lubbe, Clifford.

5 Aug.: Magdalena C. Coetzee, Boomsien; Issie Barnard, George; Elzen Burmeister, N. Paarl; Johanna van Deventer, Middleton; Johan Scheun, Rietbron.

6 Aug.: Magrieta M. Steyn, Rust; Anna S. Opperman, Merweville; Francina C. Maasz, Lambrechtsdrif; Gerty Terblanche, Ruytersbosch; Martha Bezuidenhout, Villiersdorp; Hennie Moller, Ceres; Anna S. du Toit, Loxton; Regina F. M. Byleveld, Aughrabies; Anton C. Wiersma, Rondebosch; Wessel H. M. Rautenbach, Two Streams.

7 Aug.: Jacobus J. Potgieter Venter, Lemoenfontein; Bobbie Joubert, Sutherland; Martha du Toit, Worcester.

8 Aug.: Willem J. J. Pretorius, Boshoop; Solie Pienaar, George; Jacobus Nortje, George; Christie Neethling, Stellenbosch; Elise Liebenberg, N. Paarl; Thelma Fourie, Sutherland; Philippus C. J. Franken, Caledon; Truda Louw, Stellenbosch; Andries M. Marais, Humansdorp; Rita G. Goosen, Nababeep.

9 Aug.: Jacomina H. Steyn, Bewley; Bessie van Zyl, Waterkloof; Johannes Bernardus Olivier, Merweville; Hester van Greunen, Kirkwood; Helgard Muller Rautenbach, Two Streams; Hendrik W. v. d. Walt, Groenpunt.

BETSJOEANALAND !!

(VRYBURG)

Direkteure: Senator I Raubenheimer en A. C. du Plessis.

PLASE! ERWE!! HUISE!!! GELD!!!

Wil u 'n plaas of huys koop of verkoop, huur of verhuur? raadpleeg die ou

BETSJOEANALAND (VRYBURG) STOCK FAIRS (EIENDS.) BPK.,

40(a) du Plessis Geboue, Markstraat.

Posbus: 170 — Tel.: „Fairgent.“

V R Y B U R G .

ALGEMENE HANDELAAR

en

PRODUKTE KOPER

S. J. KRYNAUW

vir

Kruideniersware teen die billikste

pryse.

Bestellings word opgeneem en on-

middelklik by u huys afgelewer

H/v. GARCIA en NUWESTRAAT

Foon 68 Bus 54

BEAUFORT-WES.

OLIVIER BROS.

MOREMARK

NEWTOWN

JOHANNESBURG

STUUR U PRODUKTE AAN U MEDE-

AFRIKANER VIR BESTE RESULTATE

en

ONMIDDELIKE AFREKENING.

Posbus 5923. Foon 33-5530.

Pas verskyn!

INLEIDING TOT DIE

EKONOMIE

deur prof. dr. C. G. W. Schumann en

dr. D. G. Franzen

albei van die Universiteit van Stellenbosch

Grootte: 8½ dm. x 5½ dm. 600 blss.

49 tabelle. 36 diagramme.

Linneband.

Prys 19/6. Posgeld 1/- ekstra.

Dit is die eerste handboek oor die ekonomie wat in Afrikaans verskyn. Hier het u 'n baanbrekende werk waarin die hele onderwerp, op Afrikaanse lees geskoei, saaklik en wetenskaplik behandel word.

Vir elke Afrikaner, hetsy sakeman, prokureur, boer of student is hierdie werk van onskatbare waarde.

Stuur u bestelling met tjek of poswissel aan

Pro Ecclesia-Drukkery

(Edms.) Bpk.

Posbus 28 - - - Stellenbosch.